

010.51
L5604

Corneliu Alexei Gheorghe Pavel
NĂSTASE TEREHOV NICOLAU GNATIUC

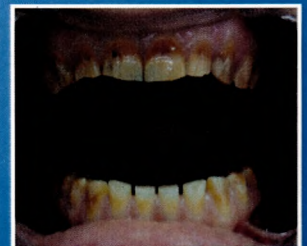

LEZIUNI NECARIOASE

ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE

ANATOMIE • HISTOLOGIE • EMBRIOLOGIE
ETIOLOGIE • PATOGENIE • TABLOU CLINIC
DIAGNOSTIC • TRATAMENT

616.31
L 56

Corneliu Năstase ◊ Alexei Terehov ◊ Gheorghe Nicolau ◊ Pavel Gnatiuc

LEZIUNI NECARIOASE ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE

**anatomie • histologie • embriologie
etiologie • patogenie • tablou clinic
diagnostic • tratament**

757601

2018

Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie
«Nicolae Testemițanu»
Biblioteca Științifică Medicină

221

Cuprins

INTRODUCERE.....	5
Generalități.....	9
Impactul psihoemoțional și aspecte sociologice ale leziunilor necarioase discromice ale țesuturilor dure dentare la persoanele tinere în societatea modernă	11

Partea I

NOȚIUNI DE ANATOMIE, HISTOLOGIE ȘI EMBRIOLOGIE

Capitolul 1. DEZVOLTAREA DINȚILOR (A.Terehov, C. Năstase)	13
Generalități.....	13
Formarea mugurilor dentari	13
Sursele de dezvoltare a țesuturilor dentare în embriogeneză.....	15
Diferențierea primordiilor dentare.....	15
Faza de dezvoltare a țesuturilor dentare: histogeneza	16
Formarea dentinei și pulpei coroanei dentare	16
Dezvoltarea smalțului (amelogeneza)	18
Dezvoltarea rădăcinii și cementului dintelui.....	19
Dezvoltarea dinților permanenți.....	20
ERUPȚIA DINȚILOR	20
TEORIILE DE ERUPȚIE A DINȚILOR	25
ROLUL MUGURILOR DENTARI ÎN DEZVOLTAREA APOFIZELOR ALVEOLARE.	
TIPURI DE CONTURARE	28
Capitolul 2. HISTOLOGIA DINȚILOR (Gh. Nicolau, C. Năstase, A.Terehov).....	30
Generalități.....	30
SMALȚUL	31
Componentele minerale ale smalțului	31
Componentele organice ale smalțului.....	32
Cuticula smalțului.....	34
Prismele smălțiare.....	34
Striile Hunter-Schreger și liniile lui Retzius.....	35
Substanța interprismatică.....	37
Joncțiunea amelo-dentinară	37
Lamele, smocuri și fusuri ale smalțului.....	38
DENTINA	38
Substanța fundamentală a dentinei	39
Dentina parapulpară.....	39
Dentina-manta	39
Dentina intertubulară	39
Dentina peritubulară.....	39
Predentina	39
Dentina interglobulară	40
Stratul granular Tomes	40
Tubulii dentinari	40
Teaca Neumann	40
Lichidul dentinar.....	40
Spațiul periodontoblastic.....	41
Dentina sclerotică	41
Tracturile moarte în dentină.....	41
Dentina evolutivă	42
• Dentina primară	42
• Liniile de creștere zilnică	42
• Striile von Ebner	42
• Striile Owen	42
• Linia neonatală	42

B. <i>Dentina fiziologică</i>	42
• a) <i>dentina secundară</i>	42
• b) <i>dentina terțiară</i>	43
MODIFICĂRI MORFOLOGICE ALE PULPEI DENTARE	43
<i>Calcificările pulpare</i>	43
<i>Denticulii</i>	43
<i>Denticuli izolați</i>	44
<i>Denticuli multipli</i>	44
<i>Denticulii reali</i>	45
<i>Denticulii falși</i>	45
<i>Calcificările difuze</i>	45
CEMENTUL	45
<i>Cimentul acelular</i>	47
<i>Cementoblastele</i>	48
<i>Cementoplastele</i>	48
MODIFICĂRI MORFOLOGICE ALE CEMENTULUI	49
<i>Apoziția cementară</i>	49
<i>Hipercementoza locală</i>	49
<i>Cementiculii</i>	50
<i>Hipercementoza localizată ("Perlele " de smalt)</i>	50
<i>Hipercementoza difuză</i>	50
<i>Hipercementoza generalizată</i>	50
<i>Cimentul coronar</i>	50
<i>Resorbția cementului</i>	50
<i>Resorbția fiziologică</i>	50
<i>Resorbția reaccională</i>	50
<i>Funcțiile principale ale cementului</i>	51
PULPA DENTARĂ	51
<i>Pulpa coronară</i>	52
<i>Pulpa radiculară</i>	52
<i>Fibrele de reticulină</i>	53
<i>Fibre elastice</i>	53
<i>Fibrele oxitalanice</i>	53
<i>Structura macroscopică a pulpei</i>	53
• <i>stratul odontoblastic</i>	54
<i>Odontoblastele</i>	54
• <i>stratul subodontoblastic</i>	54
<i>Zona externă</i>	54
<i>Zona internă</i>	54
• <i>stratul central</i>	55
<i>Celulele pulpare</i>	55
<i>Fibroblastele</i>	55
<i>Celula Hohl</i>	55
<i>Celulele de apărare</i>	55
<i>Histiocitele</i>	56
<i>Macrofagele</i>	56
<i>Plasmocitele</i>	56
<i>Mastocitele</i>	56
<i>Pericitele</i>	56
<i>Vascularizația sangvină a pulpei dentare</i>	56
<i>Inervația pulpei dentare</i>	57
<i>Vascularizația limfatică a pulpei dentare</i>	57
FUNCȚIILE de bază ALE PULPEI DENTARE	58
• <i>funcția formativă</i>	58
• <i>funcția nutritivă</i>	58
• <i>funcția protectivă</i>	58
• <i>funcția defensivă</i>	59

• funcția reparativă.....	59
• funcția inductivă.....	59
• funcția senzitivă.....	59
Senescența smalțului.....	59
Senescența pulpară.....	59
Reducerea dimensiunilor pulpei dentare.....	60
Modificarea populației celulare a pulpei dentare.....	60
Tabelul 1. Modificările de structură ale pulpei dentare în cursul îmbătrânirii.....	61
HISTOFIZIOLOGIA ȚESUTURILOR DURE DENTARE (C. Năstase, A.Terehov).....	62
SENSIBILITATEA DENTINEI ȘI PULPEI.....	62
Ipoteza receptoare.....	62
Ipoteza stimulării nervoase directe.....	63
Ipoteza hidrodinamică.....	63
Capitolul 3. ANATOMIA DINȚILOR UMANI (A.Terehov, C. Năstase).....	69
§1 Anatomia dinților permanenți.....	69
1.1. Morfologia funcțională clinică generală a dinților.....	69
→ Dinții (generalități).....	69
→ Tipul difiodont.....	70
→ Deosebirea dinților temporari de cei permanenți.....	71
→ Dentație sau Dentiție.....	72
→ Caracterile morfofuncționale clinice generale ale dinților.....	72
→ Suprafețele dintelui.....	74
1.2. Elementele morfologice ale coroanelor dentare.....	76
1.5. Sistemul dento-maxilar în integritatea sa.....	76
1.6. Semnele de lateralizare „MUEHLREITER” și „DE JOUNGE-COHEN”.....	78
§2. Morfologia funcțională clinică de grup și individuală a dinților.....	79
2.1. Grupul dinților frontali.....	79
→ Incisivii.....	79
• Incisivii maxilari.....	79
• Incisivul central superior.....	79
• Incisivul lateral superior.....	80
→ Incisivii mandibulei.....	82
• Incisivul central inferior.....	82
• Incisivul lateral inferior.....	83
→ Caninii.....	84
• Caninul superior.....	85
• Caninul inferior.....	86
2.4. Grupul dinților laterali.....	87
→ Premolarii.....	87
• Premolarii superiori.....	88
• Primul premolar superior.....	88
• Premolarul doi maxilar.....	91
• Premolarii inferiori.....	91
• Primul premolar inferior.....	92
• Premolarul al II-lea inferior.....	94
→ Molarii.....	97
• Molarii superiori.....	97
• Primul molar superior.....	98
• Molarul al II-lea maxilar.....	103
• Molarul al III-lea superior.....	104
• Molarii inferiori.....	105
• Primul molarul inferior.....	105
• Molarul al II-lea inferior.....	108
• Molarul al III-lea superior (molarul de minte).....	110
Capitolul 4. ADNOTAREA DINȚILOR. FORMULA DENTARĂ (C. Năstase, A.Terehov).....	112
Generalități.....	112

• Formula anatomică	112
• Formule alfanumerice de grup	113
• Formule dentare alfanumerice desfășurate.....	113
• Formula (clinică) anglo-saxonă Szigmondy.....	114
• Formula clinică americană veche	115
• Formula matematică - veche europeană (Haderup)	115
• Formula franceză	115
• Formula dentară internațională - FDI	116

Partea II

LEZIUNI NECARIOASE ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE: ETIOLOGIE, PATOGENIE, TABLOU CLINIC, DIAGNOSTIC, TRATAMENT

Capitolul 5. PREVALENȚA, CLASIFICAREA, METODE DE EXAMINARE A LEZIUNILOR NECARIOASE ALE DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov)	119
Generalități.....	119
PREVALENȚA AFECȚIUNILOR NECARIOASE.....	120
CLASIFICAREA LEZIUNILOR NECARIOASE ALE DINȚILOR.....	121
METODE DE EXAMINARE A ȚESUTURILOR DENTARE ÎN AFECȚIUNI DE ORIGINE NECARIOASĂ	124
INTEROGAREA PACIENTULUI.....	124
Acuze	124
Anamnestical vieții	124
Anamnestical profesional.....	125
Anamnestical bolii.....	125
METODE OBIECTIVE DE EXAMINARE.....	125
Capitolul 6 PERTURBAREA DEZVOLTĂRII ȘI ERUPȚIEI DINȚILOR (A.Terehov)	127
Capitolul 7 ANOMALII DE NUMĂR AL DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov).....	127
ANODONȚIE	127
Anodonție parțială	127
Anodonție totală.....	128
DINȚI SUPRANUMERARI.....	128
Zona incisivilor și caninilor	129
Zona premolară.....	130
Zona molarilor	130
Capitolul 8 ANOMALII ALE MĂRIMII ȘI FORMEI DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov) .	131
ANOMALII ALE MĂRIMII DINȚILOR.....	131
Macrodonție.....	131
Microdonție.....	132
Concrescență a dinților.....	133
Fuziune a dinților.....	133
Geminație a dinților.....	133
Evaginație a dintelui.....	134
HIPERPLAZIE DENTARĂ (C. Năstase, A.Terehov)	134
Protostilid	134
Talon.....	134
Tuberculul Leong.....	134
Invaginație a dinților.....	135
Perle de smalt.....	135
Taurodontism	136
Capitolul 9 ANOMALII ALE RĂDĂCINILOR (C. Năstase, A.Terehov).....	136
Rădăcini supranumerare.....	137
Alte anomalii ale dimensiunii și formei dinților	138
• Dinți Hutchinson.....	138
• Dinți Fournier.....	138
• Dinte Pflüger.....	138
• Dinți tuberoși	138

DINȚI PĂTAȚI.....	139
Dinți pătați endemic (P.Gnatiuc, C. Năstase, A.Terehov)	139
Dinți pătați non-endemic (C. Năstase, A.Terehov).....	152
TULBURĂRI DE FORMARE A DINTELUI (C. Năstase, A.Terehov).....	153
Hipoplazie a smalțului.....	153
Hipoplazie sistemică a smalțului.....	154
Hipoplazie prenatală a smalțului.....	154
Hipoplazie neonatală a smalțului.....	155
Hipoplazie focală.....	155
Dilacerare	156
Odontodisplazie.....	156
Formă maculară a HAS.....	158
Smalț ondulat.....	158
Formă punctată.....	158
Formă sulculară.....	159
Formă caliceală.....	159
Formă asociată a hipoplaziei adamantine sistemice	160
Absența smalțului.....	160
Dinte Turner.....	161
TULBURĂRI EREDITARE ALE STRUCTURII DENTARE (C. Năstase, A.Terehov).....	162
Amelogeneză imperfectă.....	162
• Hipoplazie punctată autosomal dominantă.....	163
• Hipoplazie locală autosomal dominantă.....	163
• Hipoplazie netedă autosomal dominantă.....	164
• Aplazie autosomal recesivă a smalțului.....	164
• Hipo-maturare autozomal dominantă în asociere cu taurodontismul.....	165
• Moștenire recesivă cuplată cu cromozomul X, hipomaturare	165
• Pigmentare autosomal recesivă cu hipo-maturare	165
• Hipo-maturare autosomal dominantă.....	166
• Hipocalcifiere autosomal dominantă.....	166
• Hipocalcifiere autosomal recesivă	166
Dentinogeneză imperfectă.....	167
Odontogeneză imperfectă.....	168
• Boala (oaselor de) de marmură.....	169
Displazie a dentinei.....	169
• Displazia dentinei radiculară.....	169
• Displazia dentinei coronare	169
ALTE TULBURĂRI EREDITARE ALE STRUCTURII DINTELUI (C. Năstase, A.Terehov)...	170
HIPERVITAMINOZA D (C. Năstase, A.Terehov).....	171
ANOMALII DE ERUPERE A DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov)	171
Erupere a dinților înainte de naștere.....	171
Erupție prematură a dinților.....	172
Erupție târzie	172
Dinți reținuți și impactați.....	172
Pierderea prematură a dinților temporari.....	173
ANOMALII DENTARE DE POZIȚIE (C. Năstase, A.Terehov).....	174

Partea III

ALTE BOLI ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE, CARE APAR

DUPĂ ERUPEREA DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov)

Capitolul 10. ERODAREA EXCESIVĂ ȘI ATRIȚIA DINȚILOR	178
Atriția excesivă a dinților	178
• Atriție ocluzală	179
• Atriție aproximală.....	179
Abraziune a dinților.....	180
• Abraziune tradițională rituală.....	181
• Abraziune cu pastă / praf de dinți. Abfracție (A.Terehov, C. Năstase).....	181

<i>Eroziune a dinților</i>	192
RESORBȚIE PATOLOGICĂ A DINȚILOR	194
<i>Resorbție externă</i>	194
• <i>Resorbție superficială externă</i>	195
• <i>Resorbție inflamatorie externă a rădăcinii</i>	195
• <i>Resorbție externă de substituție</i>	195
<i>Resorbție internă</i>	195
• <i>Resorbție substituentă a canalului radicular</i>	195
• <i>Resorbție inflamatorie internă</i>	195
<i>Hipercementoză</i>	196
• <i>Hipertrofie a cementului</i>	196
• <i>Cementiculi</i>	196
• <i>Hiperplazie a cementului</i>	196
• <i>Formă difuză de hipercementoză</i>	196
• <i>Formă singulară de hipercementoză</i>	196
• <i>Formă multiplă de hipercementoză</i>	196
DEPOZITE PE DINȚI	198
<i>Discromii posteruptive</i>	198
• <i>Discromie extrinsecă</i>	198
• <i>Discromie intrinsecă</i>	200
ALTE AFECȚIUNI SPECIFICATE ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE	201
SENSIBILITATE ȘI HIPERESTEZIE A DENTINEI	201
• <i>Hipersensibilitate dentară</i>	201
• <i>Hiperestezie dentinară</i>	203
<i>Necroză a țesuturilor dure dentare</i>	205
• <i>Necroză acidă a dinților</i>	205
• <i>Necroză cervicală</i>	207
• <i>Necroză actinică (de radiație, post-radiație)</i>	207
• <i>Necroză de display</i>	209
Capitolul 11. TRAUMATISMUL DINȚILOR	210
<i>Contuzie dentară</i>	211
<i>Dislocare a dintelui</i>	212
• <i>Comoție sau contuzie a dintelui</i>	212
• <i>Subluxație a dintelui</i>	212
• <i>Dislocare intrusivă (impactată) a dintelui</i>	213
• <i>Luxație extruzivă a dintelui</i>	214
• <i>Luxație laterală a dintelui</i>	214
• <i>Luxație completă</i>	214
<i>Fractură a coroanei dintelui</i>	215
• <i>Fractură incompletă a coroanei sau fractură parțială (fisură)</i>	215
• <i>Fractură a unei părți a smalțului</i>	215
• <i>Fractură a coroanei dintelui în limitele smalțului și dentinei</i>	215
• <i>Fractură complicată a coroanei dintelui</i>	216
• <i>Fractură completă a coroanei dintelui</i>	216
• <i>Fractură corono-radiculară longitudinală (verticală)</i>	217
• <i>Fractură a rădăcinii dintelui</i>	217
• <i>Tipare de evoluție a vindecării fracturii</i>	218
• <i>Leziune combinată (asociată)</i>	219
• <i>Traumatism cronic</i>	220